

**Основна школа „Здравко Гложански“ Бечеј**

**Школска 2025/2026. година**

**Стручно веће матерњег језика**

**Критеријуми вредновања и оцењивања у настави матерњег језика (српског језика и књижевности, мађарског језика и српског језика као нематерњег)**

### **Бројчано оцењивање**

У току полугодишта ученик мора добити најмање четири оцене. Ученик може добити следеће оцене:

- две оцене на контролним задацима;
- две оцене из писмених задатака;
- две оцене на основу формативног оцењивања;
- једну на диктату/правописној вежби;
- једну на усменом одговору (наставник није дужанда га најави).

### **Елементи формативног оцењивања:**

- усмени одговори;
- писмене провере до петнаест минута;
- ангажовање (активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, пп презентација и друго);
- домаћи задаци.

### **Критеријуми вредновања контролних задатака:**

Контролни задаци су најављени и садрже питања из области књижевности, граматике, правописа или разумевања прочитаног.

Задаци се структурирају на три нивоа: основни, средњи и напредни ниво.

### **Оцењивање на основу процената:**

0%-20%=недовољан(1)

21%-49%=довољан (2)

50%-70%=добар(3)

71%-85%=врло добар(4)

86%-100%=одличан (5)

**\*Ученици којима је потребна додатна подршка у учењу ( индивидуализација и ИОП) оцењују се индивидуално у складу са својим могућностима и односом према раду.**

Ученици који стичу образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењују се на основу ангажовања и степена остварености исхода уз прилагођавање начина и поступака оцењивања.

Уколико ученици стичу образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењују се на основу ангажовања и степена остварености исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења уз прилагођавање начина и поступака оцењивања.

## 5. разред

### ОДЛИЧАН (5)

#### Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да:

- опише свој доживљај;
- одреди књижевни род и врсту;
- анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма);
- одреди карактеристике народн и ауторске књижевности и да их пронађе и докаже у конкретном тексту;
- препозна стилске фигуре у тексту, као и да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономатопеја и епитет);
- прави разлику између песника и лирског субјекта, преповедача и писца;
- аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повеже и примени стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива);
- се критички осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења.

Ученик редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији.

На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

#### Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме да:

- разликује променљиве речи, њихове подврсте и непроменљиве речи (прилоге и предлоге);
- разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију;
- одреди функције и значења падежа;
- препозна основне реченичне чланове (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе, апозицију);
- разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола;
- доследно примењује правописна правила у писаним радовима (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови –запета, наводници, црта);

- успешно пише по диктату (до две грешке) и самостално тачним реченицама одговора на питања отвореног типа;
- у потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

### **Језичка култура**

Ученик говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове; прича, препричава и описује; показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

**Писмени радови** су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно самостално наводи синониме и антониме.

## **ВРЛО ДОБАР (4)**

### **Књижевност**

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **углавном самостално** уме да:

- опише свој доживљај;
- одреди књижевни род и врсту;
- анализира **готово све** елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма);
- одреди карактеристике народне и ауторск књижевности и да их пронађе и докаже у конкретном тексту;
- препозна стилске фигуре у тексту, као и да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономатопеја и епитет);
- прави разлику између песника и лирског субјекта, преповедача и писца;
- аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повеже и примени стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива);
- се критички осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења.

Ученик готово редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији.

На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, **често** чита више од оног што је задато и **често** се служи осталим изворима знања.

## Језик

Ученик **готово у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања:

- разликује променљиве речи, њихове подврсте и непроменљиве речи (прилоге и предлоге);
- разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију;
- одреди функције и значења падежа;
- препозна основне реченичне чланове (субјекат, предикат, објекат прилошке одредбе, апозицију);
- разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола;
- доследно примењује правописна правила у писаним радовима (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта);
- успешно пише по диктату (до четири грешке) и самостално тачним реченицама одговора на питања отвореног типа;
- у потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговодно чита наглас.

## Језичка култура

**Говорну поруку** изговара потпуном и правилном реченицом и успешно самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и **углавном** показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). **Писмени радови** су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Самостално наводи синонине и антониме.

## ДОБАР (3)

### Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и:

- **делимично** уме да опише свој доживљај;
- **самостално** одређује књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте;
- **уз подстицај** одређује неке елементе композиције;
- зна карактеристике народне и ауторске књижевности;
- зна дефиниције стилских фигура, **уз помоћ** наставника или вршњака препознаје их у тексту (персонификација, поређење, оноματοпеја и епитет);
- **делимично** усваја књижевне термине и појмове и **понекад** учествује у интерпретацији књижевног текста.

У **већини** случајева чита домаћу лектуру и **понекад** учествује у интерпретацији.

На часовима је **каткад** активан и **ретко** користи додатне изворе знања.

### **Језик**

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **памти их и репродукује**, али **не учи редовно, пагреш**и у примени стечених знања. Ученик **делимично** уме да:

- разликује променљиве и непроменљиве речи;
- разликује категорије рода и броја;
- одређује падеже речи које имају деклинацију;
- препозна основне реченичне чланове;
- уз помоћ наставника разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола;
- примени правописна правила у писаним радовима (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта);
- пише по диктату (до 6 грешака);
- уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа);
- правилно изговара гласове и **понекад греш**и у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

### **Језичка култура**

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује **уз помоћ наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани и композицијски утемељени.

**Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту и наводи синонине и антониме.

## **ДОВОЉАН (2)**

### **Књижевност**

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **понекад делимично** уме да опише свој доживљај.

- **Понекад уз помоћ** уме да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте.
- **Уз подстицај ретко** одређује неке елементе композиције.
- Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ** (персонификација, поређење, ономатопеја и епитет; песник и лирски субјекат, преповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова).
- **У већини случајева** не чита домаћу лектуру и **ретко** учествује у интерпретацији.
- На часовима је **ретко** активан.

### **Језик**

Ученик **ретко** уме да дефинише наставне садржаје из граматике, **делимично** их памти и репродукује, али **ретко учи, па не уме да примени стечена знања**:

- разликује категорије рода, броја и **уз помоћ ретко** одређује падеже речи које имају деklinацију;
- **понекад** препознаје основне реченичне чланове;
- **уз помоћ** разликује глаголска времена;
- прави веће правописне и граматичке грешке;
- потребна је **стална помоћ наставника**;
- **углавном** правилно изговара гласове и **углавном** греша у читању наглас.

### **Језичка култура**

**Ретко** успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује **и поред помоћи наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

**Писмени радови** су **логички неповезани и садржајно сиромашни**, али у вези са **темом**, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму.

**Понекад** уме да наведе синониме и антоним **уз помоћ наставника**.

## НЕДОВОЉАН (1)

### Књижевност

Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији.

Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст.

Не чита домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији.

На часовима је неактиван.

### Језик

Ученик ниј усвојио наставне садржаје из граматике, препознаје граматичке категорије.

Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван је и незаинтересован.

Не прихвата помоћ ни савете наставника.

### Језичка култура

**Не успева да** формулише говорну поруку, да говори одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује **и поред помоћи наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

**Писмени радови** су логички неповезани садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује павописну и граматичку норму.

Тешко се изражава, а техника читања незадовољава узрасни стандард.

## 6.разред

## ОДЛИЧАН (5)

### Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да :

- 1) опише свој доживљај;
- 2) **самостално уме** да одреди књижевни род и врсту;

- 3) анализира елементе композиције (стих, строфа, рима; тема, мотив, време и место радње, заплет и расплет);
- 4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности и **уме самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту;
- 5) **потпуно** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, контраст, ономатопеја, епитет, хипербола);
- 6) **потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат; приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описна, родољубива и социјална песма, дитирамб, елгија; песма о раду, митолошка, обредна и породична песма; комедија);
- 7) аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: наратија, дескрипција, дијалог и монолог; дидакалогије и реплика);
- 8) критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталање и лако долази до решења;
- 9) редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији;
- 10) на часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

### Језик

Ученик у **потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално да примени** стечена знања:

- 1) разликује врсте и подврсте речи (**неличне именичке заменице и придевске заменице**);
- 2) разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа;
- 3) одређује реченичне чланове;
- 4) разликује глаголска времена (**аорист, имперфекат, плусquamперфекат**) и граматичке категорије глагола;
- 5) одређује комуникативну функцију реченица;
- 6) разликује начине **творбе речи** и њима добијене речи;

7) препознаје фонетске особине језика и **гласовне промене**;

8) **зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, растављање речи на крају реда, писање заменица са предлозима, глаголских облика и облика гласовних промена, као и интерпункцијских знакова – запета, наводници, црта) и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима;

9) успешно пише по диктату (до 3 грешке) и **уме самостално** да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа);

10) У **потпуности правилно** изговара гласове и наглашава речи и разговетно чита наглас;

### **Језичка култура**

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом** и **врло успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује и **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби ( и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

**Писмени радови** су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно самостално и успешно саставља вест, обавештење и кратак извештај. **Потпуно успешно** гради деминутиве и аугментативе.

### **ВРЛО ДОБАР (4)**

#### **Књижевност**

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **углавном самостално** уме да :

1) опише свој доживљај;

2) **углавном самостално уме** да одреди књижевни род и врсту;

3) анализира елементе композиције (стих, строфа, рима; тема, мотив, време и место радње, заплет и расплет);

4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности ( ауторске приповетке и романа) и **уме углавном самостално** да их пронађе у конкретном тексту;

5) **углавном** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, контраст, ономатопеја, хипербола);

- 6) **потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат; приповедач и писац; катрен, дистих и терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме-парна обгрљена и укрштена; описна, родољубива и социјална песма, дитирамб, елегија; породичне, обредне, митолошке и песме о раду; комедија);
- 7) аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално **повезује и примењује** стечена знања и ановим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања –нарација, дескрипција, дијалог и монолог; дидаскалије и реплика);
- 8) критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења;
- 9) редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији;
- 10) на часовима је **активан** и учествује у анализи нових текстова, **често чита више** од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

### Језик

Ученик **готово** у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања :

- 1) разликује врсте и подврсте речи (неличне и придевске заменице);
- 2) разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа;
- 3) одређује реченичне чланове;
- 4) разликује глаголска времена (аорист, имперфекат, плусквамперфекат) и граматичке категорије глагола;
- 5) одређује комуникативну функцију реченица;
- 6) разликује начине творбе речи и њима добијене речи;
- 7) **препознаје фонетске особине језика и гласовне промене;**
- 8) **зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, растављање речи на крају реда, писање одричних заменица, глаголских облика и облика гласовних промена, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и **доследно их самостално примењује** уписаним радовима;
- 9) Успешно пише по диктату (до 6 грешака) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа);

**10) у потпуности правилно изговара** гласове и наглашава речи и разговарно чита наглас.

### Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** користи различите облике писаног и усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује и **углавном** показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. **Углавном самостално** саставља вест, обавештење и краћи извештај. Уме да драматизује краћи текст и углавном успешно гради деминутиве и аугментативе.

### **ДОБАР (3)**

#### Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова):

- 1) **делимично** уме да опише свој доживљај;
- 2) **самостално уме** да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте;
- 3) уз **подстицај одређује** неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње, заплет и расплет);
- 4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности (разлику између ауторске приповетке и романа);
- 5) **зна дефиниције** стилских фигура, **уз помоћ наставника или вршњака препознаје** их у тексту (персонификација, поређење, ономатопеја, контраст, епитет, хипербола);
- 6) **делимично** усваја књижевне термине и појмове (посник и лирски субјекат; приповедач и писац; катрен, дистих и терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме— парна, обгрљена и укрштена; описна, родољубива и социјална песма, дитирамб, елегја; митолошке, породичне, обредне и песме о раду; комедија);
- 7) **понекад учествује** у интерпретацији стиха;
- 8) у **већини случајева** чита домаћу лектуру и **понекад учествује** у интерпретацији;
- 9) на часовима је **каткад** активан и **ретко користи** додатне изворе знања.

#### Језик

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике (наведене уз оцене 5 и 4);

- **памти их и репродукује**, али **не учи редовно**, па **греш**и у примени стечених знања;
- **зна** правописна правила и **делимично** их примењује у писаним радовима;
- делимично успешно пише по диктату (до 9 грешака);
- уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа);
- правилно изговара гласове и **понекад греш**и у наглашавању речи и читању наглас.

### Језичка култура

Говорну поруку из говара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту, саставља вест, обавештење и кратак извештај и гради деминутиве и аугментативе.

## **ДОВОЉАН (2)**

### Књижевност

- 1) Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова);
- 2) **Понекад делимично** уме да опише свој доживљај;
- 3) **Понекад уз помоћ уме** да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте;
- 4) Уз **подстицај ретко одређује** неке елементе композиције;
- 5) **Разликује** народну од ауторске књижевности;
- 6) **препознаје** неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ** (персонификација, поређење, ономатопеја и епитет; песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова);
- 7) у **већини случајева не** чита домаћу лектуру и **ретко** учествује у интерпретацији;
- 8) на часовима је **ретко** активан.

### Језик

- Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике (набројане у оценама 5 и 4), **делимично их памти и репродукује**, али **ретко учи па не уме** примени стечена;

знања (разликује категорије рода и броја, и некад уз помоћ одреди падеж; понекад препозна основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена);

- **прави** веће правописне и граматичке **грешке**;

- потребна је стална помоћ наставника;

- углавном правилно изговара гласове и **у главном грешни** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

### **Језичка култура**

**Ретко успева** да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни**, али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму.

## **НЕДОВОЉАН (1)**

### **Књижевност**

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. **Не чита** домаћу лектуру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

### **Језик**

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичке категорије. **Нема предзнања**, па **тешко прати** наставу, **пасиван и незаинтересован**. **Не прихвата помоћ** ни савете наставника.

### **Језичка култура**

**Не успева** да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логичк неповезани и садржајно сиромашни** нису у вези са темом, **не поштује** правописну и граматичку норму. **Тешко се изражава**, а техника читања **не задовољава**.

## 7. разред

### ОДЛИЧАН (5)

#### Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела ( и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да :

- 1) опише свој доживљај;
- 2) **самостално уме** да одреди књижевни роди врсту;
- 3) анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава и сл.);
- 4) зна карактеристик народне и ауторске књижевности и **уме самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту;
- 5) **потпуно** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању ( персонификација, поређење, контраст, ономатопеја, епитет, метафора, симбол, словенска антитеза, хипербола, апострофа);
- 6) **потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту;
- 7) аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива);
- 8) критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **самосталан је и лако** долази до решења;
- 9) редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији;
- 10) на часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

#### Језик

Ученик у **потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално да примени** стечена знања:

- разликује врсте и подврсте речи;
- разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа;

- одређује реченичне чланове;
- разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола;
- одређује комуникативну и предикатску реченицу,
- одређује напоредне односе међу реченичним члановима и независним реченицама;
- одређује врсту и службу зависних реченица;
- препознаје особине конгруенције;
- одређује акценат у речима;
- **зна** правописна правила и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима. Успешно пише по диктату ( до 3 грешке) и **уме самостално** да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа);
- У **потпуности правилно** изговара гласове и наглашава речи и разговетно чита наглас.

### **Језичка култура**

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом** и **врло успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује; **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). **Писмени радови** су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити**. **Потпуно самостално** проналази тражене информације у тексту.

## **ВРЛО ДОБАР (4)**

### **Књижевност**

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела ( и остале типове текстова) и **углавном самостално** уме да :

- 1) Опише свој доживљај;
- 2) **Углавном самостално уме** да одреди књижевни род и врсту;
- 3) Анализира елементе композиције ( стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава и сл.);
- 4) Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и **уме углавном самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту;
- 5) **углавном** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању ( персонификација ,поређење, контраст, оноματοпеја, епитет, метафора, симбол, словенска антитеза, хипербола, апострофа);

- 6) **потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту;
- 7) аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива);
- 8) критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења;
- 9) редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији;
- 10) на часовима је **активан** и учествује у анализи нових текстова, **често чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

### **Језик**

Ученик у **готово** потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања:

- 1) разликује врсте и подврсте речи;
- 2) разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа;
- 3) одређује реченичне чланове;
- 4) разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола;
- 5) одређује комуникативну и предикатску реченицу;
- 6) одређује напоредне односе међу реченичним члановима и независним реченицама;
- 7) одређује врсту и службу зависних реченица;
- 8) препознаје особине конгруенције;
- 9) **зна** правописна правила и **доследно их самостално** примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату (до 6 грешака) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа);
- 10) препознаје акценат у речима;
- 11) у **потпуности правилно изговара** гласове и наглашава речи и разговетно чита наглас.

### Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове; прича, препричава и описује; **углавном** показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела ). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени. **Самостално** проналази тражене информације у тексту.

### ДОБАР (3)

#### Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова)

- 1) **делимично** уме да опише свој доживљај;
- 2) **самостално** уме да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте;
- 3) уз **подстицај одређује** неке елементе композиције;
- 4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности;
- 5) **зна дефиниције** стилских фигура, **уз помоћ наставника или вршњака препознаје** их у тексту;
- 6) **делимично** усваја књижевне термине и појмове;
- 7) **понекад учествује** у интерпретацији;
- 8) у **већини случајева** чита домаћу лектуру и **понекад** учествује у интерпретацији;
- 9) на часовима је **каткад** активани **ретко користи** додатне изворе знања.

#### Језик

- 1) Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике (наведене уз оцене 5 и 4); **памти их и репродукује**, али **не учи редовно**, па **греш**и у примени стечена знања;
- 2) **зна** правописна правила и **делимично** их примењује у писаним радовима;
- 3) делимично успешно пише по диктату (до 9 грешака);
- 4) уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа);
- 5) правилно изговара гласове и **понекад греш**и у наглашавању речи и читању наглас.

### Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, говори уз помоћ наставника; препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту и наводи синониме и антониме.

### **ДОВОЉАН (2)**

#### Књижевност

- 1) Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела ( и остале типове текстова);
- 2) **Понекад делимично** уме да опише свој доживљај;
- 3) **Понекад уз помоћ уме** да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте;
- 4) Уз **подстицај ретко одређује** неке елементе композиције;
- 5) **Разликује** народну од ауторске књижевности;
- 6) **Препознаје** неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ**;
- 7) У **већини случајева не** чита домаћу лектуру и **ретко** учествује у интерпретацији;
- 8) На часовима је **ретко** активан.

#### Језик

- 1) Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике (набројане у оценама 5 и 4), **делимично их памти и репродукује**, али **ретко учи, па не уме да примени** стечена знања;
- 2) **Прави** веће правописне и граматичке **грешке**;
- 3) Потребна је стална помоћ наставника;
- 4) Углавном правилно изговара гласове и **углавном греши** у наглашавању речи и читању наглас.

### Језичка култура

**Ретко успева** да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни**, али у вези са темом; имају доста **већих правописних, граматичких и стилских грешака**, али поштује форму.

## НЕДОВОЉАН (1)

### Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. **Не чита** домаћу лектиру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

### Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичке категорије. Нема предзнања, па **тешко прати** наставу, пасиван и незаинтересован. **Не прихвата помоћ** ни савете наставника.

### Језичка култура

**Не успева** да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани, садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује** павописну и граматичку норму. **Тешко се изражава**, а техника читања **не задовољава**.

## 8. разред

## ОДЛИЧАН (5)

### Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да :

- 1) опише свој доживљај;
- 2) **самостално уме** да одреди књижевни род и врсту;
- 3) анализира елементе композиције ( стих, строфа ,рима; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава и сл.);
- 4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности и **уме самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту;

5) **потпуно** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању ( персонификација, поређење, контраст, оноματοпеја, епитет, метафора, симбол, словенска антитеза, хипербола, апострофа, метонимија);

6) **потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту;

7) аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива);

8) критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **самосталанје и лако** долази до решења;

9) редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији;

10) на часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

### **Језик**

Ученик у **потпуности** с аразумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално да примени** стечена знања:

1) разликује врсте и подврсте речи;

2) разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа;

3) прецизно одређује реченичне чланове;

4) разликује глаголске облике и граматичке категорије глагола;

5) одређује врсту и службу зависних реченица;

6) објасни настанак и развој српског књижевног језика; разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; именује дијалекте српског језика;

7) зна особине гласова српског језика, **самостално** одређује гласовне промене у речима;

8) **самостално** издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења;

9) **самостално** и **потпуно** користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим садржајима;

10) **зна** правописна правила и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима;

11) успешно пише по диктату (до 3 грешке) и **уме самостално** да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа).

12) У **потпуности правилно** изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

### **Језичка култура**

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом** и **врло успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове; прича, препричава и описује; **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити**. Самостално проналази тражене информације у тексту. **Потпуно самостално** наводи синониме/антониме, деминутиве/аугментативе, пејоративе/хипокористике.

## **ВРЛО ДОБАР (4)**

### **Књижевност**

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **углавном самостално** уме да :

- 1) опише свој доживљај;
- 2) **углавном самостално уме** да одреди књижевни род и врсту;
- 3) анализира елементе композиције (стих; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава и сл.);
- 4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности и **уме углавном самостално** да их пронађе и докаже у конкретном тексту;
- 5) **углавном** усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању ( персонификација, поређење, контраст, ономатопеја, епитет, метафора, симбол, словенска антитеза, хипербола, апострофа, метонимија);
- 6) **потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту;
- 7) аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује** стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива);
- 8) критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења;
- 9) редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији;

10) на часовима је **активан** и учествује у анализи нових текстова, **често чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

### **Језик**

Ученик **готово у** потпуност са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања:

- 1) разликује врсте и подврсте речи;
- 2) разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију, функције и значења падежа;
- 3) прецизно одређује реченичне чланове;
- 4) разликује глаголске облике и граматичке категорије глагола;
- 5) одређује врсту и службу зависних реченица;
- 6) објасни настанак и развој српског књижевног језика; разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; именује дијалекте српског језика;
- 7) зна особине гласова српског језика, одређује гласовне промене у речима;
- 8) издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења;
- 9) користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим;
- 10) **зна** правописна правила и **доследно их самостално** примењује у писаним радовима.
- 11) Успешно пише по диктату ( до 6 грешака) и уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа);
- 12) **У потпуности правилно изговара** гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

### **Језичка култура**

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и **углавном** показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени.

Самостално проналази тражене информације у тексту. **Самостално** наводи синониме/антониме, деминутиве/аугментативе, пејоративе/хипокористике.

### ДОБАР (3)

#### Књижевност

Ученик чита различите врст књижевних дела ( и остале типове текстова):

- 1) **делимично** уме да опише свој доживљај;
- 2) **самостално** уме да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте;
- 3) уз **подстицај одређује** неке елементе композиције;
- 4) зна карактеристике народне и ауторске књижевности;
- 5) **зна дефиниције** стилских фигура, **уз помоћ наставника или вршњака препознаје** их у тексту;
- 6) **делимично** усваја књижевне термине и појмове;
- 7) **понекаду** **честује** у интерпретацији;
- 8) **у већини случајева** чита домаћу лектиру и **понекад** учествује у интерпретацији;
- 9) на часовима је **каткад** активан и **ретко користи** додатне изворе знања.

#### Језик

- 1) Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике ( наведене уз оцене 5 и 4);
- 2) **Памти их и репродукује**, али **не учи редовно**, па **греш**и у примени стечених знања;
- 3) **Зна** правописна правила и **делимично** их примењује у писаним радовима;
- 4) делимично успешно пише по диктату (до 9 грешака);
- 5) уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа);
- 6) правилно изговара гласове и **понекад греш**и у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

#### Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби ( и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су

делимично садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту и наводи синониме и антониме.

## ДОВОЉАН (2)

### Књижевност

- 1) Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова);
- 2) **понекад делимично** уме да опише свој доживљај ;
- 3) **понекад уз помоћ** уме да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте;
- 4) уз **подстицај ретко одређује** неке елементе композиције;
- 5) **разликује** народну од ауторске књижевности;
- 6) **препознаје** неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ наставника**;
- 7) у **већини случајева не** чита домаћу лектиру и **ретко** учествује у интерпретацији;
- 8) на часовима је **ретко** активан.

### Језик

- 1) Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике ( набројане у оценама 5 и 4), **делимично их памти и репродукује**, али **ретко учи, па не уме** примени стечена знања;
- 2) **прави** веће правописне и граматичке **грешке**;
- 3) потребна је стална помоћ наставника;
- 4) углавном правилно изговара гласове и **углавном греш**и у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

### Језичка култура

**Ретко успева** да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни**, али у **вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака**, али поштује форму.

## **НЕДОВОЉАН (1)**

### **Књижевност**

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. **Не чита** домаћу лектиру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

### **Језик**

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике; **не препознаје граматичке категорије; нема предзнања**, па **тешко прати** наставу; **пасиван и незаинтересован; не прихвата помоћ** ни савете наставника.

### **Језичка култура**

**Не успева** да формулише говорну поруку; да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет; да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани садржајно сиромашни и нису у вези са темом**, **не поштује** павописну и граматичку норму. **Тешко се изражава**, а техника читања **не задовољава**.

## ГОДИШЊИ ПЛАН ОЦЕЊИВАЊА

| НАЧИНИ(МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ)                               | ПОСТУПАК (инструменти)                                                                                                                                                                                            | ДИНАМИКА                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Домаћи задаци                                          | <p>Истраживачки задаци</p> <p>Писмене (петнаестоминутне, допуне, контролни задаци, правописна вежбања, диктат)</p> <p>Писмени задаци</p> <p>Радови ученика (есеји, ППТ презентације, пројекти, домаћи задаци)</p> | <p>- У току једног полугодишта ученик ће имати најмање две оцене на писменим проверама, две оцене из писмених задатака, две оцене на основу формативног оцењивања и једну на диктату.</p> <p>Укупно: 7 оцена</p> <p>*Увек може бити оступања, мање или више у зависности од ангажовања сваког ученика</p> |
| ППТ презентације                                       |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Израда есеја                                           |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Диктат                                                 |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Драматизација                                          |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Дискусија                                              |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Рад на тексту                                          |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Писмене провере                                        |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Усмено оцењивање                                       |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Посматрање                                             |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Израда пројеката                                       |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Самооцењивање (уз обавезну претходну припрему ученика) |                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |